

Azərbaycan 1941-1945-ci illər müharibəsində

Mayın 5-də AMEA-nın A.A.Bakıxanov adına Tarix və Etnologiya İnstitutunda "Azərbaycan 1941-1945-ci illər müharibəsində" mövzusunda respublika elmi konfransı keçirilib.

Tədbirdə AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli, AMEA-nın Tarix və Etnologiya İnstitutunun kollektivi və Akademiyanın elmi məsələsə və təşkilatlarının, Müdafiə Nazirliyi Milli Müdafiə Universitetinin Hərbi Elmi-Tədqiqat İnstitutunun, Mədəniyyət Nazirliyinin Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin, Bakı Dövlət Universitetinin, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin əməkdaşları iştirak edəblər.

Böyük Vətən Müharibəsinə həsr olunmuş elmi-praktik konfransı giriş nitqi ilə açan akademik İsa Həbibbəyli Azərbaycan xalqının bu müharibədə göstərdiyi misilsiz xidmətlərdən danışmış. Akademik İsa Həbibbəyli bildirib ki, keçmiş SSRİ-nin tərkibində olan bütün respublikalar kimi, Azərbaycan da bu müharibədə yaxından iştirak edib, xalqımızın igid oğulları misilsiz qəhrəmanlıq nümunələri göstəriblər. Qeyd edib ki, xüsusilə Həzi Aslanov kimi iki dəfə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı olmuş görkəmli hərbcimiz, akademik Ziya Bünyadov kimi döyüş meydanında öz sözünü demiş və digər qəhrəman oğullarımızın xatirəsi bu gün də xalqımız tərəfindən yaşadılır.

AMEA prezidenti vurğulayıb ki, Böyük Vətən Müharibəsi təkə bir xal-

qın deyil, bütün keçmiş sovet xalqlarının ortaq tarixidir və bu tarixin obyektiv şəkildə öyrənilməsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Diqqətə çatdırıb ki, müstəqilliyimizin ilk illərində Böyük Vətən Müharibəsi kimi tarixi hadisədə Azərbaycanın iştirakı unudurulmağa çalışılsa da, Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışı ilə bu məsələdə ədalət bərpa olunmuş, onun uzaqgörən və milli maraqlara əsaslanan siyasəti nəticəsində xalqımızın bu müharibədəki rolu yenidən və layiqincə qiymətləndirilmişdir.

Bu gün Prezident İlham Əliyevin Ümummilli Liderin həmin siyasi xəttini uğurla davam etdirdiyini deyən akademik İsa Həbibbəyli Böyük Vətən Müharibəsi iştirakçılarının dövlət səviyyəsində ehtiramla anıldığını, onların xatirəsinə həsr olunmuş tədbirlərin keçirildiyini, müharibə veteranlarının təltif edildiyini, onların sosial qayğısının daim diqqət mərkəzində saxlanıldığını söyləyib. Bildirib ki, bu, həm dövləti-

mizin tariximizə verdiyi önəmin, həm də xalqımızın qəhrəmanlıq irsinə sahib çıxmasının bariz nümunəsidir.

Akademik İsa Həbibbəyli, o cümlədən Böyük Vətən Müharibəsinin səbəbləri, gedişi və nəticələrinin, eləcə də Azərbaycanın bu müharibədəki rolunun dərinəndə araşdırılmasının, elmi və obyektiv qiymətləndirilməsinin vacibliyini vurğulayıb. Tarixçilərimizin üzərinə bu sahədə böyük məsuliyyət düşdüyünü deyən akademik İsa Həbibbəyli ümumiyyətlə, xalqımızın iştirak etdiyi bütün müharibələrin tarixi baxımdan geniş və obyektiv şəkildə tədqiq edilməsinin əhəmiyyətinə toxunub və konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Daha sonra faşizm üzərində qələbədə Azərbaycanın roluna dair videoçarx nümayiş etdirilib.

Konfransda çıxış edən Tarix və Etnologiya İnstitutunun direktoru tarix elmləri doktoru, professor Kərim Şükürov dünya tarixində 15 minə yaxın

sayılı biləcək müharibənin baş verdiyini, bunlar içərisində miqyasına, iştirakçılarına və itkilərinə sayına görə ilk sırada tarixin də gedişinə böyük təsir etmiş İkinci Dünya Müharibəsinin qərarlaşdığını söyləyib. Bildirib ki, Azərbaycan xalqı da bu müharibədə yaxından iştirak etsə də, ötən müddət ərzində müharibənin nəticələrinin ölkəmizdə demoqrafik prosesə təsiri yetəri qədər öyrənilməyib. Qeyd edib ki, 1941-ci ildə respublikamızda əhali sayı 3,3 milyon olmuş, lakin 1945-ci ildə 600 minə yaxın geriləyərək 2,7 milyona düşmüşdür. Professor Kərim Şükürov bu istiqamətdə ciddi tədqiqatların aparılmasına ehtiyac olduğunu söyləyib, konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Daha sonra AMEA-nın Tarix və Etnologiya İnstitutunun baş elmi işçisi, professor Mais Əmrahov və Müdafiə Nazirliyi Milli Müdafiə Universitetinin Hərbi Elmi-Tədqiqat İnstitutunun əməkdaşı tarix elmləri doktoru, profes-

sor Mehman Süleymanov çıxış edərək Azərbaycan xalqının Böyük Vətən Müharibəsində qələbənin qazanılmasında rolundan danışdı.

Açılış mərasimindən sonra konfrans öz işini bölmə iclasları ilə davam etdirib.

Bölmə iclaslarında "The role of the Azerbaijani people in the victory over NAZI Germany", "İkinci Dünya Müharibəsində Qafqaz uğrunda döyüşlərin rolu", "1941-1945-ci illər müharibəsində azərbaycanlı qadınların iştirakı Azərbaycan sovet tarixşünaslığında", "Faşist Nijdenin Ermənistanda qəhrəmanlaşdırılması: tarixi və ideoloji aspektlər", "İkinci dünya müharibəsində qərbi azərbaycanlıların iştirakı", "Azərbaycanda hərbi əsir düşərgələri və məzarlıqları haqqında", "Azərbaycan milli birlik məclisinin ordenləri: Azərbaycan istiqlal yıldızı və bozqurt", "II dünya müharibəsi illərində azərbaycanlıların hərbi-siyasi mühacirəti", "1941-1945-ci illər müharibəsi dövründə Azərbaycanda hərbi mətbuatın fəaliyyəti", "Участие Азербайджанцев в национальных воинских формированиях в годы великой отечественной войны", "Müharibə ərəfəsində Azərbaycan SSR-də ictimai-siyasi və sosial-iqtisadi həyat", "Azərbaycan iqtisadiyyatı cəbhənin xidmətində", "İkinci dünya müharibəsi illərində Azərbaycanda nəqliyyat və rabitə", "Azərbaycan sənəyi cəbhənin xidmətində", "Ədəbiyyat və incəsənət cəbhənin xidmətində" və s. mövzularda çıxışlar dinlənilib, müzakirələr aparılıb.